

TO TO THE PARTY OF THE PARTY OF

Clean Energy for Clean World ปีที่ 15 ฉบับที่ 55 เดือนเมษายน-มิถุนายน 2547

Natural Gas Clean Energy for Clean World

สัมภาษณ์พิเศษ

คณเสรี วิโลวรรณ

Director and Factory Manager บริษัท วันใทยอุตสาหกรรมการอาหาร จำกัด

เรื่องเด่นประจำฉบับ

1 แนะนำลูกค้าก๊าซ

04

การตรวจสอบและบำรุงรักษา ระบบท่อภายในโรงงานฯ 7 Insums

เบิดเล่ม

สวัสดี...

--> **จากวิกฤตการณ์**ราคาน้ำมันแพงขึ้นทั่วโลก ซึ่งประเทศเรา ได้รับผลกระทบกับเหตุการณ์นี้เช่นกัน ทำให้รัฐบาลหาวิธีการ ประหยัดพลังงานหลากหลายรูปแบบออกมา รวมทั้งสร้างจิตสำนึก ให้ประชาชนประหยัดการใช้พลังงาน ทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน และ สถานประกอบการต่าง ๆ

เมื่อกลางเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา ส่วนบริการลูกค้าก๊าซ ได้นำผู้บริหารจากกรมธุรกิจพลังงาน เข้าเยี่ยมชมการบริหาร จัดการของโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้ก๊าซธรรมชาติในกระบวน การผลิตบริเวณนิคมอุตสาหกรรมศรีราชา และแถบจังหวัดชลบุรี เพื่อนำข้อมูลประกอบการจัดทำร่างประกาศกระทรวงพลังงาน เสนอต่อกรรมการพิจารณาจัดทำช้อกำหนดของสถานที่ใช้ก๊าซ ธรรมชาติ ซึ่งส่วนบริการลูกค้าก๊าซขอขอบพระคุณลูกค้าทุกท่าน ที่ได้ให้การต้อนรับเป็นอย่างดียิ่ง

"ก๊าซไลน์" ฉบับนี้ ได้รับเกียรติจากคุณเสรี วิไลวรรณ Director and Factory Manager บริษัท วันไทยอุตสาหกรรมการอาหาร จำกัด มาพูดคุยกับเราถึงทัศนะการใช้ก๊าซธรรมชาติของบริษัทฯ ซึ่ง "ก๊าซไลน์" ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ ภายในเล่มท่านจะได้รับความรู้เรื่องการตรวจสอบและบำรุงรักษา ระบบท่อภายในโรงงาน ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ท่านสามารถ ประหยัดค่าใช้จ่ายจากการใช้เชื้อเพลิงได้วิธีหนึ่งตามนโยบายของรัฐ

พบกันใหม่ฉบับหน้าค่ะ < - -

วัตถุประสงค์ จุลสาร "ก๊าซไลน์" เป็นสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นโดย ฝ่ายระบบท่อจัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- เป็นสื่อกลางระหว่างลูกค้าและกลุ่มธุรกิจก๊าซธรรมชาติ
   ในทุก ๆ ด้าน
- เผยแพร่ข่าวสารเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกี่ยวกับกาชธรรมชาติ และสาระที่เป็นประโยชน์ รวมถึงข่าวสารในแวดวง ปตท. กาชธรรมชาติและลูกค้ากาช
- เป็นศูนย์กลางให้กับลูกค้าก๊าซและบุคคลทั่วไปในการ แลกเปลี่ยนปัญหาความคิดเห็นหรือให้คำแนะนำ แก่กลุ่มธุรกิจก๊าซธรรมชาติ

แนะนำลูกค้าก๊าซ

ส่วนตลาดและขายก๊าซ ฟ่ายระบบท่อจัดจำหน่ายก๊าซธรรมษาติ

--> บริษัท วันไทยอุตสาหกรรมการอาหาร จำกัด ตั้งอยู่ที่ นิคมอุตสาหกรรมบางชัน เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ บริษัทฯ ได้ร่วมทุนกับ บริษัท อายิโนะโมะโต๊ะ ประเทศญี่ปุ่น ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือ กันผลิตบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป โดยใช้เทคโนโลยีอันทันสมัย เพื่อให้ ผลิตภัณฑ์มีความอร่อย รสชาติสม่ำเสมอ มีความปลอดภัยและตรง ตามมาตรฐานสากล ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ออกสู่ตลาดได้รับการยอมรับ จากผู้บริโภค ทั้งในและต่างประเทศอย่างรวดเร็ว

จากประสบการณ์ความชำนาญในด้านการตลาดรวมถึง ช่องทางการจัดจำหน่ายของบริษัท อายิโนะโมะโต๊ะเซลส์ (ประเทศไทย) จำกัด ได้รับความไว้วางใจจากบริษัทฯ ให้เป็นผู้จัดจำหน่าย "ยำยำ" "ยำยำจัมโบ้" "ยำยำช้างน้อย" และ "ยำยำ นูดเดิลดี" ในประเทศ รวมถึงลาว กัมพูชา และพม่า

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา บริษัท วันไทยอุตสาหกรรมการอาหาร จำกัด ยังคงมุ่งมั่นสร้างสรรค์ พัฒนาผลิตภัณฑ์ และรสชาติใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลาและต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของ ผู้บริโภคอย่างไม่หยุดยั้ง โดยบริษัทฯ ยังมีผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป รีทอร์ทเพาซ์ ภายใต้ตราสินค้า "วันไทย" ออกจำหน่าย รวมทั้ง ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ ผงอบแห้ง (Extracted Meat Powder) มาเป็น ส่วนประกอบใส่ลงในบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป เพื่อเพิ่มรสชาติและคุณค่า ทางอาหาร

ในส่วนการผลิต บริษัทฯ ยึดถือหลักคุณภาพ ความสะอาด และความปลอดภัยของผู้บริโภค เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ทุกขั้นตอนการผลิต ได้รับการตรวจสอบวัดผลผลิตภัณฑ์ ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานอย่าง เข้มงวดและสม่ำเสมอ เริ่มตั้งแต่การคัดสรรวัตถุดิบจนกระทั่งได้เป็น ผลิตภัณฑ์ จากความมุ่งมั่นปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้บริษัทฯ ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติมากมาย

คุณเสร**ี วิไลวรรณ** Director and Factory Manager บริษัท วันไทยอุตสาหกรรมการอาหาร จำกัด

--> ก๊าซธรรมชาตินับเป็นทรัพยากรธรรมชาติ ที่ให้คุณประโยชน์ อเนกอนันต์ยิ่ง ปัจจุบันก๊าซธรรมชาติจึงได้เข้ามามีบทบาทในภาค อุตสาหกรรมของประเทศไทยมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อทดแทนการใช้น้ำมัน เตาและก๊าซปิโตรเลียมเหลว ซึ่งใช้เป็นเชื้อเพลิงโดยตรงหรือใช้กับ เครื่องจักรในการเผาไหม้ เช่น หม้อต้มน้ำ อุปกรณ์เปาหรืออบแห้ง เตาหลอม เตาเผา เป็นต้น

บริษัท วันไทยอุตสาหกรรมการอาหาร จำกัด ผู้ผลิตและ จำหน่ายบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคทั้งในและ ต่างประเทศ และเป็นบริษัทหนึ่งที่เปลี่ยนมาใช้ก๊าซธรรมชาติใน กระบวนการผลิต คอลัมน์ "ตลาดก๊าซ" มีความภูมิใจและขอแนะนำ ให้ท่านรู้จัก คุณเสรี วิไลวรรณ "Director and Factory Manager" แห่งบริษัท วันไทยอุตสาหกรรมการอาหาร จำกัด ซึ่งมาพูดคุยกับ "ก๊าซไลน์" ถึงทัศนะในการเปลี่ยนเชื้อเพลิงหลักของบริษัทฯ มาเป็น ก๊าซธรรมชาติว่า

"ก่อนนี้บริษัทฯ เราใช้น้ำมันเตาเป็นเชื้อเพลิงหลักในการผลิต ซึ่งใช้ในการบ่มและต้มน้ำ แต่ต้องประสบปัญหาต่าง ๆ อาทิ ปัญหา ด้านการจัดการ สต็อค การขนถ่าย และความปลอดภัย โดยเฉพาะ อย่างยิ่ง ปัญหาด้านมลพิษและเขม่าจากน้ำมันเตาที่ส่งผลกระทบต่อ โรงงานและสิ่งแวดล้อมในชุมชนใกล้เคียง

จากปัญหาที่บริษัทฯ ประสบ และจากนโยบายหลักของ บริษัทฯ เกี่ยวกับด้านการจัดการรักษาสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เนื่องจากบริษัทฯ เราตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมบางชัน ซึ่ง รายล้อมท่ามกลางชุมชนและประชาชนจำนวนมาก ความปลอดภัยใน การใช้เชื้อเพลิงในโรงงานจึงเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่ง ทาง บริษัทฯ พิจารณาเห็นว่า ก๊าซธรรมชาติเป็นพลังงานที่สะอาด สามารถ รักษาสิ่งแวดล้อมและลดมลภาวะที่เป็นพิษให้กับสังคมและชุมชนรอบข้างได้

ประการต่อมา เกี่ยวกับเรื่องการจัดการบริหาร อาทิ ปัญหา การจัดเก็บสต็อคของน้ำมันเตา ซึ่งที่ผ่านมา บริษัทฯ ต้องดำเนินการหลาย ขั้นตอนในการจัดหาเชื้อเพลิงเพื่อเข้าสู่กระบวนการผลิต แต่ก๊าซธรรมชาติ ไม่จำเป็นต้องเก็บสต็อค ส่งมาตามท่อ เปิดวาวล์แล้วใช้ได้เลย สะดวก รวดเร็ว ทั้งในแง่ของการจัดการ การขนถ่าย และความปลอดภัย ซึ่งตรงนี้เรา สามารถลดขั้นตอนในกระบวนการจัดหาเชื้อเพลิงได้เป็นอย่างดี ประการ สุดท้าย สามารถลดต้นทุนในการผลิตให้กับบริษัทฯ จากการลดค่าใช้จ่าย ในการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย"

ในเรื่องความปลอดภัย คุณเสรีได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า "ก่อนหน้า ที่เราตัดสินใจเปลี่ยนเชื้อเพลิงจากน้ำมันเตามาเป็นก๊าซธรรมชาติ เราได้ ทำการศึกษาเรื่องนี้มาโดยตลอด ซึ่งทาง ปตท. เอง ได้ให้ความรู้และ พาเข้าไปชมถึงกระบวนการจริงโดยเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ เราจึงมีความ มั่นใจในเรื่องการควบคุมดูแลในเรื่องความปลอดภัยอย่างยิ่ง"

คุณเสรี ได้กล่าวกับก๊าซไลน์เพิ่มเติมว่า "ยังมีโรงงานต่าง ๆ เป็น จำนวนมากที่มีศักยภาพที่สามารถนำก๊าซธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ได้ กอปรกับก๊าซธรรมชาติเป็นทรัพยากรที่มีอยู่แล้วภายในประเทศ สามารถ

ลดการนำเข้าพลังงานและเงินตรา จากต่างประเทศ เป็นประโยชน์ ต่อมวลรวมกับเศรษฐกิจของชาติ และประชาชนโดยส่วนรวมเป็น คย่างยิ่ง" < - -

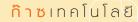

การตรวจสอบและบำรุงรักษา

ระบบท่อภายในโรงงานโดยวิธี Prioritization Scheme

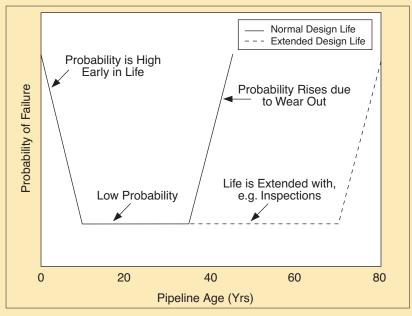
ส่วนบริการลูกค้าท้าซ ฟ่ายระบบท่อจัดจำหน่ายท้าซธรรมษาติ

--> **ปัจจุบัน**ประเทศไทยมีการใช้ก๊าซธรรมชาติในโรงงานอุตสาห-กรรมอย่างแพร่หลายและมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี ทั้งนี้ เนื่องจากก๊าซธรรมชาติเป็นพลังงานสะอาด มีความปลอดภัยสูง และ ราคาถูก เมื่อเทียบกับเชื้อเพลิงชนิดอื่น ๆ

วิธีการส่งก๊าซธรรมชาติ เป็นการส่งผ่านระบบท่อส่งก๊าซเข้าสู่ โรงงานอุตสาหกรรมและโรงไฟฟ้าทั่วประเทศ โดยในแง่ของความ ปลอดภัยนั้นการจัดส่งก๊าซธรรมชาติผ่านระบบท่อส่งก๊าซถือเป็นวิธีที่ ปลอดภัยที่สุด แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติต้องได้รับการ ตรวจสอบและบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ และถูกหลักทางวิศวกรรมที่ดี จึงจะทำให้ระบบท่อส่งก๊าซมีอายุการใช้งานที่ยาวนานและปลอดภัย

การบำรุงรักษาระบบท่อส่งก๊าซที่ดียังผลให้ระบบท่อฯ มีความ สามารถในการส่งก๊าซได้อย่างสม่ำเสมอและส่งผลให้การผลิตของ โรงงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่มีหยุดชะงัก ในการเกิดปัญหาของ ท่อส่งก๊าซภายในโรงงาน อันเนื่องมาจากขาดการบำรุงรักษาที่ดีนั้น อาจทำให้โรงงานอุตสาหกรรมต้องสูญเสียค่าใช้จ่าย หรือโอกาสทาง ธุรกิจไปอย่างน่าเสียดาย ดังนั้น ส่วนบริการลูกค้าก๊าซ จึงขอเสนอ แนวทางในการตรวจสอบระบบท่อส่งก๊าซภายในโรงงานซึ่งจะเป็น ประโยชน์ในการจัดทำแบบแผนในการตรวจสอบและบำรุงรักษา ของบริษัทต่อไป

ระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติที่ใช้อยู่ภายในโรงงานอุตสาหกรรมนั้น เมื่อดูจากกราฟความน่าจะเป็นในการเกิดปัญหาจากการส่งก๊าซธรรมชาติ เทียบกับระยะเวลาการใช้งาน (Pipeline Failure Probability Curve) จะเห็นได้ว่าระบบท่อส่งก๊าซ มีความน่าจะเป็นที่จะเกิดปัญหาสูงเมื่ออยู่ ในช่วงแรกของการใช้งาน และอีกช่วงหนึ่งเมื่อท่อส่งก๊าซฯ ถูกใช้งานมา นานแล้ว โดยที่กราฟนี้สามารถใช้ได้กับสิ่งก่อสร้างทางวิศวกรรมอื่น ๆ ด้วย เช่น รถยนต์หรือเครื่องบิน เป็นต้น โดยที่การตรวจตราและบำรุง รักษาที่ดีนั้น จะเป็นการยืดระยะเวลาของการใช้งานและความน่าจะเกิด ปัญหาในการใช้งานออกไปได้มากที่สุด (Extended with Inspection and Maintenance)

Bath Tub Failure Curve

ผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงจะต้องทำการตรวจสอบระบบท่อส่งก๊าซ เป็นระยะ ๆ อย่างเป็นกิจวัตร ทั้งวิธีทางตรงและทางอ้อม โดยที่วิธีการ ต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ต้องได้รับการยอมรับว่าสามารถตรวจสอบระบบ ท่อส่งก๊าซได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น Pipeline Rick Assessment Manual และมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้มั่นใจได้ว่า

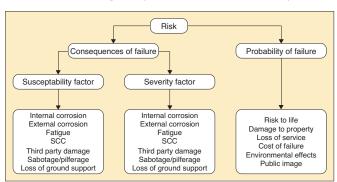
- ระบบท่อส่งก๊าซจะต้องไม่ถูกกระทำให้เกิดความเสียหาย หรือ อยู่ในภาวะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย (Practice Method)
- ความเสียหายและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับระบบท่อส่งก๊าซ จะต้องถูกตรวจพบและแก้ไขก่อนที่จะก่อให้เกิดปัญหารุนแรง (Reactive Method)

โดยที่ผู้รับผิดชอบจะต้องรับรู้ถึงปัญหาหรือความเสียหาย และ หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อที่จะลดความเสี่ยงในการเกิดปัญหา นั้น ๆ

DEFECTS DAMAGE	MONITORING/INSPECTION METHOD P = PROACTIVE METHOD, R = EACTIVE							
	Aerial	Intelligent	Product	Leak	Geotech	CP &	Hydro-	
	Ground	Pigs	Quality	Surveys	Survey &	Coating	Test	
	Patrols				S Gauges	Surveys		
3rd Party Damage	Р	R					R	
Ext. Corrosion		R				Р	R	
Int. Corrosion		R	Р				R	
Fatigue/Cracks		R					R	
Coatings						Р		
Material/Construct		R					R	
Defects								
Ground Movement					R			
Leakage		Р		R				
Sabotage/Pitering								

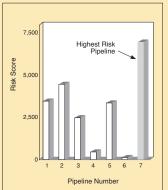
Pipeline Inspection and Monitoring Method

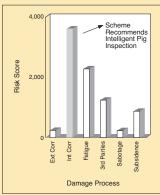
วิธีการที่ใช้ในการตัดสินใจว่าจะใช้เทคนิคใด ๆ ในการแก้ปัญหา ที่ระบบท่อส่งก๊าซว่าเกิดปัญหาจากส่วนไหนนั้น คือวิธีที่เรียกว่า Prioritization Scheme โดยที่วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้รับผิดชอบสามารถ หาวิธีแก้ปัญหาในการดูแลบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดได้

Assessing The Risk to the Pipeline

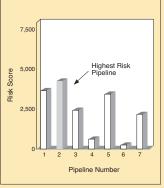
การ Prioritization Scheme จะพิจารณาถึงความน่าจะเป็น และ ผลที่จะตามมาของการเกิดความเสียหายของกลุ่มระบบท่อ หรือส่วนใด ส่วนหนึ่งของระบบท่อ โดยจะให้คะแนนตามระบบการทำงาน การออกแบบ, หน้าที่การทำงาน, และประวัติการเกิดความเสียหาย โดย พิจารณาตามการให้คะแนนระบบท่อในส่วนหรือกลุ่มต่าง ๆ ตามที่แบ่งไว้ ถ้าคะแนนที่ได้มาก จะหมายถึง ระบบท่อกลุ่มนั้น ๆ หรือส่วนนั้น ๆ มี ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายมาก เมื่อเลือกได้แล้วว่ากลุ่มระบบท่อ หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบท่อมีความเสี่ยงสูง ขั้นตอนต่อมา จะ พิจารณาความเสียหายในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ต่อระบบท่อ นั้น ๆ แล้วจึงพิจารณาเทคนิควิธีการแก้ไข เมื่อแก้ไขแล้วเสร็จ จะ สามารถเริ่มกระบวนการดังที่กล่าวมาแล้วเพื่อแก้ปัญหาต่อไป

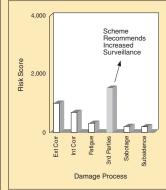

Pipeline Risk Score

Damage Risk Score

Pipeline Risk Score

Damage Risk Score

ข้อดีของการใช้ Prioritization Scheme

- สามารถจัดลำดับก่อนหลังของกลุ่มระบบท่อหรือส่วนใด ส่วนหนึ่งของระบบท่อตามความน่าจะเป็น และผลที่จะตามมา ของการเกิดความเสียหาย
- สามารถเลือกได้อย่างชัดเจนว่ากลุ่มระบบท่อใดหรือระบบท่อ ส่วนใด ต้องการการบำรุงรักษาโดยไม่ต้องคาดเดา
- สามารถเลือกวิธีการบำรุงรักษาได้อย่างชัดเจนและตรวจ ประเมินได้

เมื่อผู้รับผิดชอบใช้แนวทางของ Prioritization Scheme แล้วนั้น
ก็ไม่จำเป็นที่จะต้อง "เดา" ว่า กลุ่มระบบท่อใดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของ
ระบบท่อจะต้อ<mark>งทำก</mark>ารแก้ไข และไม่จำเป็นที่จะต้อง "รอ" ให้ระบบท่อ
เกิดการเสี<mark>ยหาย ดังนั้น Prioritization Scheme จึงเป็นแนวทางที่ช่</mark>วย
กำหนดแผนการตรวจสอบแล<mark>ะบำร</mark>ุงรักษาร<mark>ะบบท่</mark>อส่งก๊าซให้กับโรงงาน
ของท่านอีกวิจีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ < - -

ยังมีต่อ...

นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท **ปตท. จำกัด (มหาชน**์) แถลงผลประกอบการ ปตท. ไตรมาสที่ 1 ประจำ ปี 2547 ว่า จากปริมาณการใช้ปิโตรเลียมโดยรวมของประเทศที่สูงขึ้น ตามอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจที่ยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง กอปรกับราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ปิโตรเคมี และโดยเฉพาะค่าการกลั่น ที่ยังคงปรับตัวในทิศทางขาขึ้นในไตรมาสที่ 1 ปีนี้ ส่งผลให้ ปตท. และ บริษัทย่อยมีรายได้จากการขายรวม 137.969 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วง เดียวกันของปีก่อน 11.867 ล้านบาท หรือ 9.4% มี EBITDA (รายได้ ก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา) 17,811 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 748 ล้านบาท หรือ 4.4% โดยมีกำไรสุทธิ์ 12,274 ล้านบาท (4.39 บาทต่อหุ้น) เพิ่มขึ้น 1,260 ล้านบาท หรือ 11.4% ทั้งนี้ กำไรดังกล่าวได้รวมส่วนแบ่ง กำไรจากเงินลงทุนในบริษัทย่อย คือ ปตท.สผ. จำนวน 2,165 ล้านบาท อันเป็นผลจากปริมาณและราคาจำหน่ายที่เพิ่มขึ้น และรวมกำไรจาก บริษัทร่วมจำนวน 3,752 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่มาจากผลประกอบการ ของบริษัทในกลุ่มปิโตรเคมีที่ราคาผลิตภัณฑ์ตลาดโลกสูงขึ้น และกลุ่ม โรงกลั่นที่มีค่าการกลั่นเพิ่มขึ้นมาก

<mark>ข่าวสารบริการ</mark>ลูกค้าก๊าซ

นายประเสริฐ กล่าวว่า แม้ทิศทางของราคาน้ำมันในช่วง ที่ผ่านมาปรับตัวสูงขึ้นตามสภาวะของตลาดโลก แต่กำไรต่อหน่วยของ ปตท. ไม่ได้เพิ่มขึ้น ถึงแม้ปริมาณการใช้น้ำมันของประชาชนสูงขึ้น ซึ่ง เห็นได้จากปริมาณขายของกลุ่มธุรกิจน้ำมันในไตรมาสที่ 1 มีปริมาณขาย 3,582 ล้านลิตร เพิ่มขึ้น 591 ล้านลิตร หรือ 20% และยังคงมีส่วนแบ่งการตลาดเป็นอันดับ 1 คือ 33.6% ในขณะที่กำไรขั้นต้นของ ธุรกิจน้ำมันกลับลดลง

สำหรับกลุ่มธุรกิจก๊าซธรรมชาติ ไตรมาสแรกนี้จำหน่ายก๊าซฯ ได้ 2,577 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน (ที่ค่าความร้อน 1,000 บีทียูต่อ 1 ลูกบาศก์ฟุต) เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 3% ทั้งนี้ เนื่องมาจาก ความต้องการใช้ก๊าซฯ ที่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งในส่วนของการผลิตไฟฟ้าของ ผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ และการใช้ก๊าซฯ ของลูกค้ากลุ่มอุตสาหกรรม ส่วน ปริมาณการขายผลิตภัณฑ์รวมของโรงแยกก๊าซฯ มีจำนวน 679,982 ตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยประมาณ2% ส่งผลให้รายได้และกำไรของกลุ่มธุรกิจก๊าซฯ ใกล้เคียงกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

สำหรับฐานะการเงินของ ปตท. และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 มีนาคม 2547 มีสินทรัพย์มูลค่ารวมทั้งสิ้น 360,473 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จากสิ้นปี 2546 จำนวน 35,855 ล้านบาท หรือ 11% ในขณะที่มีหนี้สิน ทั้งสิ้น 217,157 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2546 จำนวน 21,481 ล้านบาท หรือ 11% และมีส่วนของผู้ถือหุ้นรวมทั้งสิ้น 143,316 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จากปี 2546 จำนวน 14 374 ล้านบาท หรือ 11% < - -

INPLANT SERVICE

--> ในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา มีลูกค้าอุตสาหกรรม เริ่มใช้ก็าซธรรมชาติในขบวนการผลิตเพิ่มขึ้นหลายราย ส่วนบริการลูกค้าก๊าซ ฝ่ายระบบท่อจัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ ได้เตรียมความพร้อมก่อนการใช้ก๊าซ ธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยให้กับลูกค้าใหม่ทุกราย อีกทั้ง ทีมงาน Inplant Service ยังให้บริการตรวจวัดและปรับแต่งประสิทธิภาพ การเผาใหม้ของเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติแก่โรงงานอุตสาหกรรม ที่ใช้ก๊าซแล้วอีกด้วย ดังภาพ <--

12 ปรับปรุงระบบท่อส่งก๊าซภายในโรงงาน และ In House Training ก่อนการใช้ก๊าซ เรื่องการใช้ก๊าซธรรมชาติสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม ให้กับ บริษัท เคอร่า ไทล์ เซรามิค จำกัด จ.สระบุรี ตรวจสอบความปลอดภัยและประเมินความพร้อมของระบบท่อส่งก๊าซภายใน โรงงาน และจัดอบรมพนักงานที่เกี่ยวข้องก่อนการ Commissioning และ ปล่อยก๊าซเข้าสู่ระบบ ให้กับ บริษัท อิเลคโทรลักซ์ (ประเทศไทย) จำกัด ภายในนิคมอุตสาหกรรมระยอง อินดัสเตรียลแลนด์

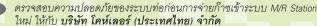

5-6 Pre Commissioning และจัดอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้ก๊าซธรรมชาติ อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับระบบงาน Billing ให้กับ **บริษัท พี เอ็ม สตีล จำกัด** จ.ระยอง

โครงการใช้กาซธรรมชาติ สำหรับอาคารสำนักงานและที่พัก

--> **ตลอดระยะเวลา 25 ปี** ที่ ปตท.ได้ขยายตลาดการใช้ก๊าซ ธรรมชาติในภาคการผลิตกระแสไฟฟ้า ภาคอุตสาหกรรม และภาคขนส่ง (NGV) จนมีลูกค้าครอบคลุมพื้นที่หลายจังหวัด เช่น ระยอง ชลบุรี ราชบุรี อยุธยา สระบุรี เป็นต้น แต่ ปตท. ยังคงมุ่งเน้นการพัฒนาและขยาย การใช้ก๊าซธรรมชาติไปยังกลุ่มอื่น ๆ และเห็นประโยชน์ในการนำ ก๊าซธรรมชาติมาใช้กับสำนักงานและอาคารที่พักอาศัย

ดังนั้น ปตท. จึงได้ดำเนินการโครงการนำร่องโดยทำการศึกษา ความเป็นไปได้ในการนำก๊าซธรรมชาติมาใช้ในหน่วยงานของ ปตท. เพื่อ เป็นตัวอย่าง และศึกษาเทคโนโลยีการใช้ก๊าซธรรมชาติสำหรับเผยแพร่ ให้ความรู้แก่ผู้สนใจ และเป็นโอกาสในการขยายตลาดก๊าซธรรมชาติ ในอนาคต โดยได้เลือกสถานที่ของ ปตท. ที่สามารถดำเนินโครงการ ดังกล่าวได้ 3 แห่ง คือ

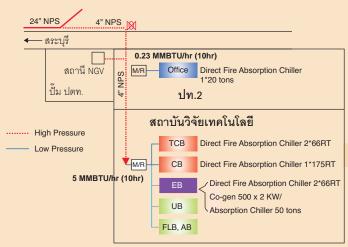
- ศูนย์วิจัยและเขตปฏิบัติการระบบท่อเขต 2 จังหวัด พระนครศรีอยุธยา
- 2. บ้านพักมาบข่า จังหวัดระยอง
- 3. ศูนย์ปฏิบัติการชลบุรี จังหวัดชลบุรี

หลังจากที่ได้เลือกสถานที่ทำโครงการแล้วเสร็จ จึงเริ่มทำการ สำรวจพื้นที่ ศึกษาความต้องการของแต่ละสถานที่ในเบื้องต้น จากนั้น ทำการออกแบบระบบท่อ ศึกษาเทคโนโลยีของอุปกรณ์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ ดังมีรายละเอียดพอสังเขป คือ

• โครงการศูนย์วิจัยวังน้อยและเขตปฏิบัติการระบบท่อเขต 2

โครงการเริ่มจากการวางท่อส่งก๊าซธรรมชาติมายังศูนย์วิจัย และ ติดตั้งสถานีควบคุมความดันและวัดปริมาตรก๊าซจำนวน 2 สถานี บริเวณ ศูนย์วิจัย และบริเวณเขตปฏิบัติการระบบท่อเขต 2

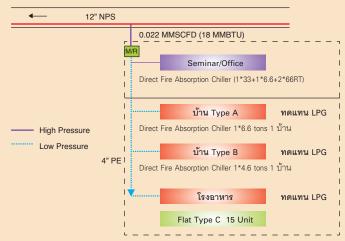
โดยศูนย์วิจัยจะใช้ก๊าซธรรมชาติกับระบบ Cogeneration, Steam-Fire Absorption Chiller และ Direct-Fire Absorption Chiller และ เขตปฏิบัติการระบบท่อเขต 2 จะใช้ก๊าซธรรมชาติกับระบบ Direct-Fire Absorption Chiller

• โครงการบ้านพักมาบข่า

เริ่มจากการวางท่อส่งก๊าซธรรมชาติ ริมถนนด้านหน้าบ้านพัก มาบข่า มายังพื้นที่ภายในบ้านพักฯ และติดตั้งสถานีควบคุมความดัน และวัดปริมาตรก๊าซ และวางท่อส่งก๊าซธรรมชาติไปยังอาคารบ้านพัก Type A, B, โรงอาหาร และห้องประชุม โดยอุปกรณ์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติคือ Direct-Fire Absorption Chiller และอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าภายในที่อยู่อาศัย

ตัวอย่างโครงการบ้านพักมาบข่า

• โครงการศูนย์ปฏิบัติการชลบุรี

วางท่อส่งก๊าซธรรมชาติต่อเชื่อมจากระบบท่อเดิมภายในพื้นที่ ศูนย์ปฏิบัติการ และติดตั้งสถานีควบคุมความดันและวัดปริมาตรก๊าซ และ จากสถานีก๊าซจะก่อสร้างท่อส่งก๊าซธรรมชาติไปยังอาคารสำนักงาน อาคาร SCADA และ โรงอาหาร โดยอาคารทั้งหมดจะติดตั้ง Direct-Fire Absorption Chiller แทนระบบทำความเย็นเดิม

นอกจากนี้ ปตท. กำลังศึกษาการใช้ก๊าซธรรมชาติกับอาคาร ผู้เยี่ยมชมโรงแยกก๊าซที่ 5 จ.ระยอง ซึ่งอุปกรณ์ที่จะติดตั้งคือ Direct-Fire Absorption Chiller ขนาด 66RT จำนวน 2 เครื่องอีกด้วย < - -

QUESTION & ANSVVER

--> ส่วนบริการลูกค้าก๊าซ ฝ่ายระบบท่อจัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ มักจะได้รับคำถามเรื่องการแปลง หน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับก๊าซธรรมชาติอยู่บ่อยครั้ง จึงขอนำคำถามดังกล่าวมาเผยแพร่ใน **ก๊าซไลน์** ฉบับนี้ และลูกค้าท่านใดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการแปลงหน่วย หรือปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ จากการใช้ก๊าซธรรมชาติ สอบถามมาได้ที่ ส่วนบริการลูกค้าก๊าซ โทร. 0 2537 3235-9 หรือทาง E-mail ที่ cscng@pttplc.com

กาม ขอทราบวิธีการแปลงหนึ่งหน่วยปริมาตรของก๊าซธรรมชาติ ให้เป็นน้ำหนักของก๊าซธรรมชาติ

CIOU ตามคำนิยามของค่าความถ่วงจำเพาะ (Specific Gravity: SG) คือ อัตราส่วนระหว่างความหนาแน่นของก๊าซแห้งกับความหนาแน่นของ อากาศ ณ สภาวะความดัน 14.73 Psia และอุณหภูมิที่ 60°F ซึ่งสามารถ คำนวณหาได้ 2 วิธี ดังนี้

- Real Specific Gravity คือ อัตราส่วนความหนาแน่นของก๊าซ และอากาศที่ระดับอุณหภูมิและความดันเดียวกัน
- Ideal Specific Gravity คือ อัตราส่วนของน้ำหนักโมเลกุลของ ก๊าซกับอากาศ โดยที่น้ำหนักโมเลกุลของอากาศมีค่าเท่ากับ 28.9644 จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนหน่วยของ ปริมาตรก๊าซให้อยู่ในรูปน้ำหนักนั้นจะคำนวณหาได้จากนิยามที่ 1 โดย

ค่าความหนาแน่นของก๊าซ คิดได้จากการนำค่าความถ่วงจำเพาะ (Specific Gravity) คูณกับค่าความหนาแน่นของอากาศที่สภาวะความดัน 14.73 Psia และอุณหภูมิ 60 f ซึ่งค่าความหนาแน่นของอากาศมีค่าเท่ากับ 1.22588 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ส่วนค่าความถ่วงจำเพาะ (Specific Gravity: SG) นั้น สามารถหาได้จากผลการวิเคราะห์คุณภาพก๊าซ ธรรมชาติของ ปตท. โดยหน่วยค่าความหนาแน่นของ NG ที่คำนวณ ได้นั้นจะอยู่ในรูปกิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

เมื่อนำค่าความหนาแน่นของ NG ที่หาได้นี้ ไปคูณกับปริมาตร ของก๊าซธรรมชาติที่เป็นลูกบาศก์เมตร ก็จะได้น้ำหนักของก๊าซธรรมชาติ ที่มีหน่วยเป็นกิโลกรัม

การแปลงหน่วยปริมาตรจากลูกบาศก์เมตรเป็นหน่วยอื่น หรือ แปลงหน่วยน้ำหนักจากกิโลกรัมเป็นหน่วยอื่นนั้น สามารถคำนวณได้ ตามตารางข้างล่างนี้

Mass Rate of Flow

From To	lb/h	kg/h	g/s	lb/min	t/h	UK ton/h	lb/s	kg/s
lb/h	1	0.4536	0.126	0.01667	4.536 x 10 ⁻⁴	4.464 x 10 ⁻⁴	2.778x 10 ⁻⁴	1.260 x 10 ⁻⁴
kg/h	2.205	1	0.2778	0.03674	1 x 10 ⁻³	9.842 x 10 ⁻⁴	6.124 x 10 ⁻⁴	2.778 x 10 ⁻⁴
g/s	7.937	3.6	1	0.1323	3.6 x 10 ⁻³	3.543 x 10 ⁻³	2.205 x 10 ⁻³	10 ⁻³
lb/min	60	27.216	7.56	1	2.722 10 ⁻²	2.678 x 10 ⁻²	1.667 x 10 ⁻²	7.56 x 10 ⁻³
t/h	2205	1000	277.8	36.74	1	0.9842	0.6124	0.2778
UK ton/h	2240	1016	282.20	37.33	1.016	1	0.6222	0.2822
lb/s	3600	1633	453.6	60	1.633	1.607	1	0.4536
kg/s	7937	3600	1000	132.3	3.6	3.543	2.205	1

Volumn Rate of Flow

From To	litres/h	ml/s	gal/h	l/min	gal/min	m³/h	ft ³ /min	l/s (dm³/s)	ft ³ /s	m ³ /s
litres/h	1	0.2778	0.22	0.01667	3.666 x 10 ⁻³	10 ⁻³	5.886 x 10 ⁻⁴	2.778 x 10 ⁻⁴	0.810 x 10 ⁻⁶	2.778 x 10 ⁻⁷
ml/s	3.6	1	0.7919	0.06	0.0132	3.6 x 10 ⁻³	2.119 x 10 ⁻³	10 ⁻³	3.532 x 10 ⁻⁵	10 ⁻⁶
gal/h	4.546	1.263	1	0.07577	0.01667	4.546 x 10 ⁻³	2.676 x 10 ⁻³	1.263 x 10 ⁻³	4.460 x 10 ⁻⁵	1.263 x 10 ⁻⁶
l/min	60	16.67	13.2	1	0.22	0.06	0.03531	0.01667	5.886 x 10 ⁻⁴	1.667 x 10 ⁻⁵
gal/min	272.8	75.77	60	4.546	1	0.2728	0.1605	0.07577	2.676 x 10 ⁻³	7.577 x 10 ⁻⁵
m ³ /h	1000	277.8	220	16.67	3.666	1	0.5886	0.2778	0.810 x 10 ⁻³	2.778 x 10 ⁻⁴
ft ³ /min	1699	471.9	373.7	28.31	6.229	1.699	1	0.4719	0.01667	4.719 x 10 ⁻⁴
l/s (dm ³ /s)	3600	1000	792	60	13.2	3.6	2.119	1	0.03531	10 ⁻³
ft ³ /s	1.019	2.832 x 10 ⁴	2.242 x 10 ⁴	1699	373.7	101.9	60	28.32	1	0.02832
m³/s	3.6 x 10 ⁶	10 ⁶	7.919 x 10 ⁵	6 x 10 ⁴	1.320 x 10 ⁴	3600	2119	1000	35.31	1

• gal = Uk or Imperial gallon • 1 US gal = 0.833 UK gal

ตัวอย่าง การแปลงหน่วย Flow ของก๊าซธรรมชาติจาก m³/hr ให้เป็น Kg/hr

Flow (Kg/hr) = Flow (m^3/hr) x Gas Density (Kg/ m^3) โดยที่ Gas Density (Kg/ m^3) = Air Density (Kg/ m^3) x Specific Gravity

Air Density = 1.22588 Kg/m^3

อยากทราบการแปลงหน่วยว่า ถ้าจะเปลี่ยนหน่วยค่าความร้อนจาก Btu/scf เป็นหน่วย KJ/kg ที่ Standard condition (60°F 14.73 Psia) จะทำอย่างไร

ตอบ มีวิธีการดังนี้

ให้ Heating Value (KJ/kg) = Heating Value (Btu/scf) x 0.03726 x 10³

Specific Gravity x Air Density

โดยที่ Air Density = 1.22588 Kg/m³ < - -